

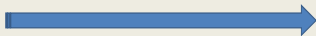
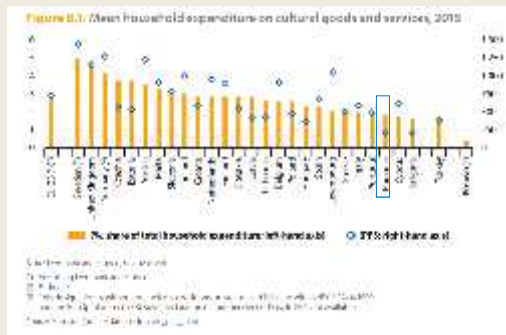
A romániai (magyar) kulturális fogyasztás és közművelődés jellemzői az EU összesített és országos statisztikai mutatók tükrében

Barabási Tünde Ph.D.– Herczegh Judit Ph.D.

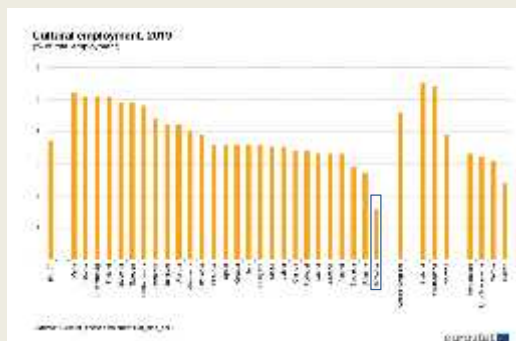
Babes-Bolyai Tudományegyetem, Székelyudvarhelyi Kihelyezett Tagozat – Debreceni Egyetem Nevelés és M vel déstudományi Intézet

A kutatás kiindulópontja

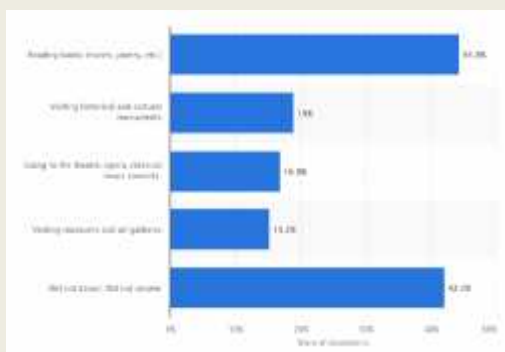
Nemzeti Művelődési Intézet Közművelődési Tudományos Kutatási Program alapvető célja egy átfogó helyzetkép kialakítása az erdélyi magyar kulturális életéről. Ehhez szorosan kapcsolódóan annak a rész céljának a megvalósulását látta a poszter, hogy jelenleg a romániai magyar kulturális tevékenység milyen statisztikai mutatókkal jellemezhető, amely mintegy értelmezési keretet is jelent a kutatás egésze szempontjából. Kutatásunk kiinduló pontja, hogy a kultúra, mint foglalkoztatási terület a teljes unióban növekvő tendenciát mutat. Ugyanakkor az EU országaihoz, sőt, az átlagos értékekhez képest is Romániában nagyon alacsony szinten jelenik meg a kulturális foglalkoztatás, az összes tagállamhoz képest itt a legalacsonyabb a mértéke. Nem csupán a kulturális foglalkoztatás, de a fogyasztás bizonyos területein is átlaghoz közelítő vagy az alatti értékeket tapasztalhatunk.

A 2019-ben választott kulturális tevékenységek a 18 év feletti romániai népességben a Schulze-i élménytársadalom otthonülő modelljét erősítik. A lakosság kulturális tevékenységeinek körét lebontva az egyes ágazatokhoz kapcsolódó fogyasztási mintákat megfigyelve az ábrán plasztikusan látszik, hogy kiemelkedően az olvasási tevékenységek fedik le a lakosság kulturális magatartását, a művészeti galériák és múzeumok látogatása pedig a legszűkebb fogyasztói réteget mozgatja meg.

A háztartási kiadások kulturális szolgáltatásokra és termékekre fordított arányai 2015-ben az EU 28 tagállamában azt mutatják, hogy a háztartási kiadások kulturális javakra és szolgáltatásokra fordított erőforrásai alapján Románia az EU tagállamok alsó kvadránsába sorolódik. A kulturális fogyasztás anyagi ráfordítása az EU átlag alatt marad.

Magyarország	Magyarország	Magyarország	Romániai magyar kulturális intézmények száma	Magyar Közösségi Házak
Harghita	310867	264414 (85%)	Harghita	-
Kovácszna	210177	154763 (74%)	Kovácszna	-
Beszterce-Naszód	286225	14833 (5%)	Bákó	1
Máramaros	295579	34965 (7%)	Beszterce-Naszód	1
Brassó	549217	42393 (8%)	Máramaros	3
Fehér	342376	15566 (5%)	Brassó	-
Szeben	397322	11627 (3%)	Fehér	2
Hunyad	418565	17099 (4%)	Szeben	3
Kolozs	691106	109397 (16%)	Hunyad	3
Maros	550846	209131 (38%)	Kolozs	14
Szatmár	344360	118445 (34%)	Maros	4
Bihar	575398	144809 (25%)	Szatmár	1
Szilágy	224384	51660 (23%)	Bihar	-
Temes	683540	37994 (6%)	Szilágy	3
Arad	430629	38892 (9%)	Temes	4
Krassó-Szörény	295579	3271 (1%)	Arad	1
Összesen:	6.789.250	1.269.259 (19%)	Arad	-
			Összesen:	40

A romániai/erdélyi magyar közművelődési tevékenység helyzetének leírása feltételezi a népesség és etnikum statisztikai adatainak számbavételét. Kiindulópontunk volt, hogy magyar többségi közegben jóval magasabb a kulturális intézmények száma és számottevően gazdagabb a kulturális események szervezésének igénye és lehetősége egyaránt.

Az etnikai térszerkezet egy másik szempontú elemzésének lehetősége volt a megyénkénti, illetve a megyék mentén kialakított régiók szem előtt tartásával készített magyar lakossági arány-elemzés. Ebben a metszetben az látható, hogy a Székelyföld (Harghita és Kovácszna megye) toronymagasan vezet a magyar lakosság arányai tekintetében. Ezt követi lakosságszámában a Közép-Erdélyi régió, arányokban pedig a Partium. E két utóbbi régió lakosságszáma nagymértékben közelít egymáshoz. A magyar lakosság legkevésbé reprezentált Dél-Erdélyben, Észak-Erdélyben és Bánságban, mindhárom térségben 10% alatt marad a magyar lakosság aránya). Kérdés, hogy ez a szóróvnyak minősülő lét hogyan hat az ott élők kulturális életére.

Ugyanebben a felosztásban vizsgáltuk a magyar kulturális intézmények számát, feltételezve, hogy az etnikai térszerkezeti arányokkal korreláló eredményeket találunk ebben a vonatkozásban. A legnagyobb magyar lakossági arányt mutató régióban van a legtöbb magyar kultúra megélését lehetővé tevő intézmény. Megközelítőleg azonos arányban jelentkezik ezek Közép-Erdélyben és a Partiumban, és szintén egymáshoz közel álló adatokkal találkozunk a 10% alatti magyar lakosságot mutató régiókban.

Források:

- *Eurostat Cultural Statistics 2019 Edition. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10177894/KS-01-19-712-EN.pdf/915f828b-daae-1cca-ba54-a87e90d668b7e-157139352000>
- *Cultural activities in Romania, Statista.com. <https://www.statista.com/statistics/1100841/cultural-activities-romania/>
- *Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület. <https://www.emke.ro/node/57>
- *Kiss Dénes: Romániai magyar kulturális intézmények adattáza. <https://kulturalis.adatbank.transindex.ro/index.php?n=keres>
- *Erdélystat statisztikai adatok: <http://statisztika.erdelystat.ro>
- *Bódd Barna (2016): Erdélyi Magyar Civil Évkönyv 2015. Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár
- *Dáné Tibor Kálmán (2015): A Magyar Házak szerepe az identitás megőrzésében és továbbadásában. *Művelődés*, 2015/3, LXVIII. évfolyam, pp. 34-38.
- *Repere economice și regionale. Statistică teritorială 2020. <https://insse.ro/cms/ro/content/repere-economice-%C4%83-teritoriala-%C4%83-carte-0>

